



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. V. De Prædefinitione seu decreto diuino.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

suarum consentaneas edant. Unde operationes illae ita in genere spectatae, & secundum genericam illam rationem sunt intentae à Deo, & Deus earum auctor dici potest. Haec de concursu, instituto nostro sufficiant.

Tertio colligitur, quanta sit hac in re Dei benignitas, qui ne creaturae iam factae remanent inutiles, & tamquam mortuae, omni sensu, motu, vigore, energia destitutae, benignissimè se illis applicat, illas ad omnes actiones iuvat, illis ubique cooperatur, & cum illis assidue dies noctesque veluti laborat, idque hominis potissimum causa, propter quam tota creatura corporalis est instituta.

Quarto, quanta sit creaturae ad Deum subiectio, quanta in omnibus dependentia. Nam ratione necessitatis huius concursus, nihil omnino nec boni nec mali sine singulari Dei nutu fieri potest: & omnes causae creatae à suis functionibus absque vlla vi, solo concursu denegato, suavissimè impediri possunt.

Quinto, causas omnes secundas triplicem habere à prima dependentiam. Primo, ratione virium acceptarum. Secundo, ratione assiduae conseruationis. Tertio, ratione concursus. Nemo igitur in seipso gloriatur, nemo suam sapientiam, potentiam, virtutem, robur iactet, cum etiam in minimis à Deo pendeat, & sine ipsius ope, ne manum, quidem mouere queat.

CAPVT V.

De praedestinatione seu decreto diuino.

20 **T**ERTIVS actus pertinens ad gubernationem est *praedestinatio* seu *decretum*. Est autem *praedestinatio* Dei, (Graeci *προορισμός* vocant) aeternum Dei decretum, quo statuit ut aliquid fiat in tempore siue à se, siue à creatura. Itaque est actus internus & liber diuinae voluntatis, respiciens obiecta quae extra Deum. Verum ut respicit primam rerum originem & conditionem, non pertinet ad gubernationem, neque inter actus gubernationis censeri debet, sed ad primam institutionem, qua ea quae gubernanda sunt, instituuntur: eiusque opus externum est *creatio*. Sed ad gubernationem pertinet quatenus extendit se ad ea quae postea circa creaturam, vel à creatura agenda sunt.

Notandum autem est, longè aliter esse praedestina, quae initio mundi à Deo sunt creata & instituta, aliter quae successu temporis

*Possit peccare,
an præfinitum
à Deo.*

*Augustinus
l. 12. D. Ciu.
c. 1. & 6.
Fulg. l. De
fide ad Pe-
trum c. 3.*

poris in mundo erant futura. Quæ enim initio sunt instituta, prædefinita fuere absoluta & efficaci voluntate, ante omnem prævisionem determinationis causarum secundarum cum omnibus suis circumstantiis & conditionibus; nimirum, ut fierent ista non alia, tali momento, in tali spatio, tali mensura & forma, tali situ & ordine, talibus viribus & qualitatibus. Hæc omnia distinctissimè ab æterna mente concepta, & sic absolutè decreta, & ex vi æterni decreti initio mundi sic condita & formata. Hoc tamen intellige de conditionibus rerum quæ perfectionem insinuant, non quæ defectum; ut esse corruptibile, posse peccare, posse annihilari. Hæc enim non sunt per se intenta à Deo in rebus, sed permissa tantum, & quasi necessitate materiæ obuenientia. Ideò enim res potest dissolui, quia ex elementis composita; ideò annihilari, quia ex nihilo; ideò peccare, quia non est sua regula, nec suæ regulæ necessariò coniuncta: vel si ulteriores causas requirit, quia ex nihilo. Itaque ex vi intentionis diuinæ res non sunt huiusmodi.

Quæ verò postea fiunt in rebus ferè aliter prædefinita sunt. Primò, Quia ferè præfinita sunt, supposita prævisione alicuius conditionis in causa secunda à libertate eius dependentis. Hoc enim bona gubernatio postulabat, ut nihil in cursu primæ institutionis mutaretur, nihilque noui adderetur, nisi ex aliqua causa de nouo exorta: quæ causa non poterat esse nisi ex libero arbitrio; reliqua enim omnia sequerentur necessariò ex prima institutione. Deinde, non ita absolutè, sed multa sub conditione, & cum assidua dependentia à determinatione voluntatis creatæ. Tertio, In plurimis adiaphorum est Deo, sic an sic res fiant. Præcipuè autem difficultas est de operibus bonis, quomodo à Deo sint prædefinita: ex modo enim præfinitionis illorum, facile intelligi poterit quomodo indifferentia & plerique effectus rerum naturalium præfinita sint. Damascenus l. 2. Fidei orthodoxæ c. 30. videtur simpliciter negare ea esse à Deo præfinita: Πάντα μὲν, inquit, ὁ Θεὸς ἔκτισεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὡς καὶ τὰ ἐν ἡμῖν, ἢ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλο. Omnia quidem Deus, prænoscit, non omnia tamen præfinit: prænoscit enim ea quæ in nostra sunt potestate, non tamen ea præfinit. Quidam putant illud præfinit, hic ita accipi à Damasceno, ut sit idem quod necessitatem adfert: & ipsum solum velle, Deum non adferre necessitatem operibus nostris. Verùm aliud est ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλο, præfinit, aliud ἀναγκάζειν, necessitatem adferre. Præfinitio enim est in Mente diuina, utpote decretum seu volitio diuina: necessitas verò, seu actio

actio qua necessitas infertur rebus, est in ipsis rebus. Vnde nemo unquam istis nominibus ita usus est, ut *εσθελ* sit idem quod *νεσσιταρε*, seu *νεσσιταρεμ* adferre. Itaque loquitur Damascenus de decreto diuino, non quolibet; sed quo ante prauisionem determinationis causæ secundæ, ex se aliquid absolute decernat & statuat. Hoc enim est proprie *εσθελ* seu *πρεσφινιρε* seu *πρεδεσφινιρε*. Hoc modo non prædefinit omnia, et si omnia prænoscit. Quia non prædefinit ea quæ sunt in nostra potestate, & pendunt à libertate arbitrij nostri. Probat Damascenus, Deum hæc non prædefinire. *Quia, inquit, non vult malitiam seu peccatum, neque cogit ad virtutem.* Ibi insinuat, duo requiri ad præfinitionem. Primo, Vt Deus velit illud fieri. Secundò, Vt velit absolute; ita vt si homo spontè non faciat, illum cogat & necessitet. Itaque etsi ex absoluta præfinitione secundum Damascenum sequatur coactio vel necessitas, non tamen idcirco præfinitur idem est quod necessitare vel cogere.

Duobus tamen modis possunt opera bona dici prædestinata & prædefinita. Primò, Præfinitione non absoluta, sed conditionata; idque ante prauisionem determinationis nostræ voluntatis. Desiderat enim vehementer vt opera bona faciamus, & in hunc finem nos excitat variis modis internis & externis. Secundò, Præfinitione absoluta, supposita prauisione nostræ determinationis, vel ea comitanter se habente. Cum enim ante prauisam nostram determinationem prædefiniat nostra bona opera ex hypothese, si nostra voluntas se ad illa velit determinare; posita illi hypothese, illa prædefinitio conditionata transit in absolutam, & fit efficax, ita vt simul cum nostra voluntate influat in opus. Mala tamen non sic vult, ne sub conditione quidem: quia non desiderat ea fieri; neque vt illa fiant, vires & concursum præbet, nec villo modo approbare potest: sed tantum permittit, iuxta illud Habacuc 1. *Mundi sunt oculi tui, ne videas malum, & respicere ad iniquitatem non poteris. Ne videas*, id est, ne approbes, ne velis aliquid quod sit iniquum & legi diuinæ contrarium. Quod autem bona opera non sint in particulari prædefinita absoluto decreto ante prauisionem absolutam determinationis nostræ voluntatis, fuscè à nobis ostensum est in Tractatu de Prædestinatione n. 17. & sequentibus: quæ omnia ex hoc loco in illum transtulimus. est enim illa quæstio magni momenti in Theologia; & ideo prolixius ibidem tractata, neque hic repetenda.